



TUSSENTAAL

Monique van Meel

Festival van de Tussenruimte

14 november 2025



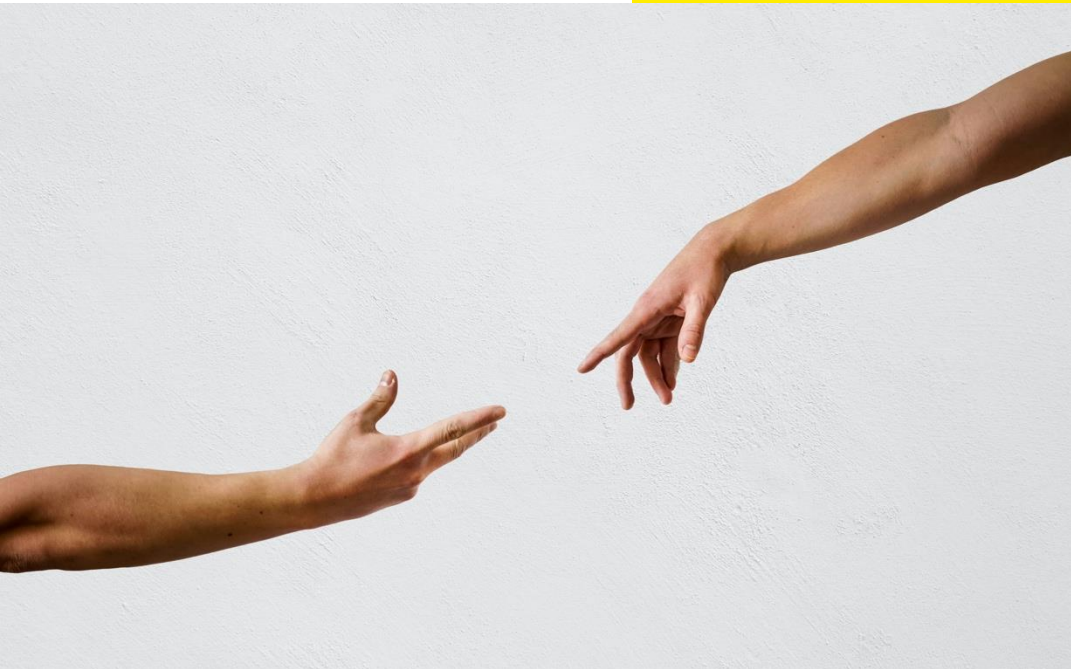
WAAR GAAN WE HET VANDAAG OVER HEBBEN?

- Tussenruimte
- Tussenpersonen
- Tussentaal
- Tussenverhaal
- Tussenvorm

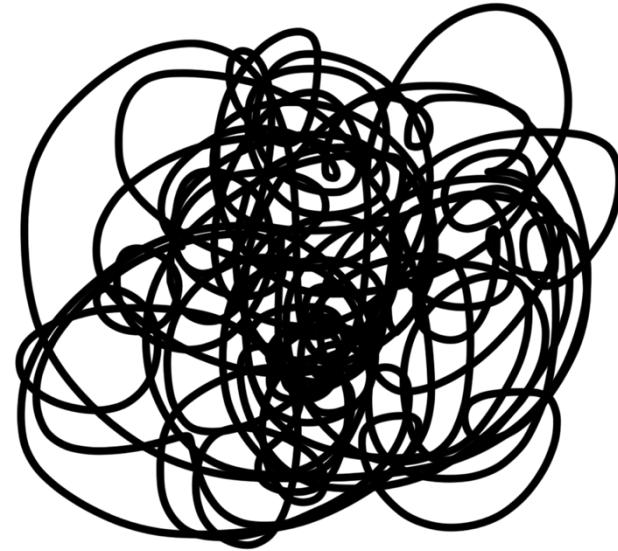


WIE BEN IK?

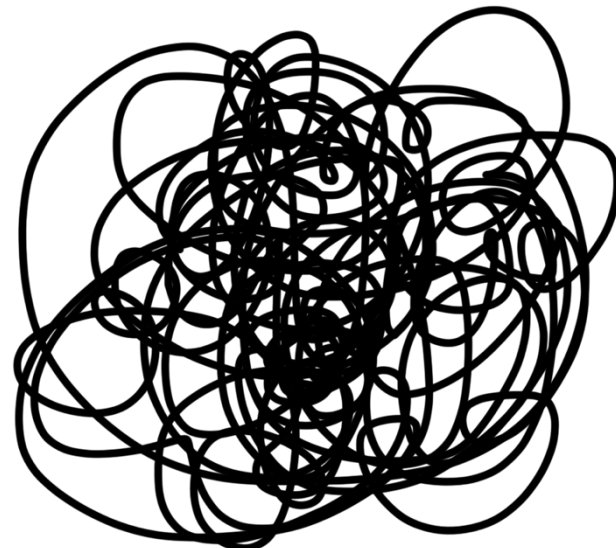
- Monique van Meel
- Strategisch communicatieadviseur
AW Twente, Gooi en Vecht,
Expertisenetwerk Overijssel
- Master Crossover Creativity
- Systemisch Kunstenaar AW



COMMUNICEREN IN COMPLEXE VRAAGSTUKKEN



Complexe opgave



Wachttijden



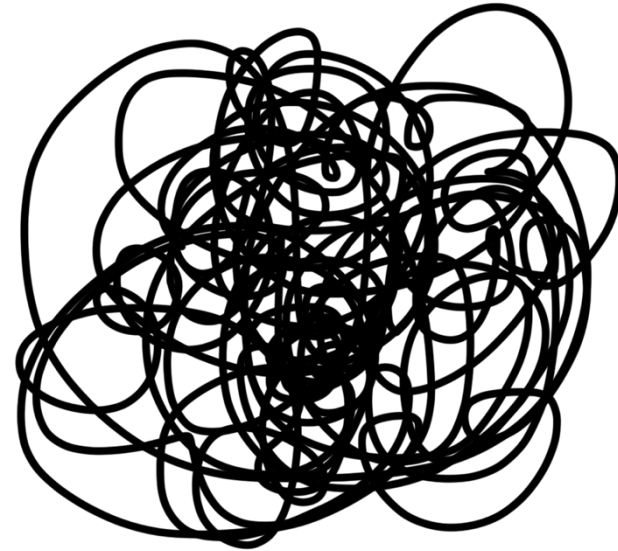
Complexe opgave

WAT WETEN WE VAN COMPLEXE OPGAVEN?

Van niemand en van iedereen
Een perspectief=een oplossing=meer problemen
Complex vraagstuk? Maak het complexer!
Hoe meer perspectieven, hoe meer kans op een goede oplossing
Werk aan de relaties met en tussen de perspectieven

Tussenpersoon/personen

Tussenmensentaal =tussentaal



Ondertussentaal=
tussenverhaal



TUSSENPERSONEN

- Mensen die verbindingen kunnen maken, vergroten, vermeerderen, versterken in complexe vraagstukken
 - Autonomoom èn verbonden
 - Pragmatisch, niet ideologisch/strategisch
 - Weinig, maar rake woorden en veel luisteren/kijken
 - Oog voor context en relaties
 - Zien geen rol voor zichzelf, dus moeten gevraagd worden

OPDRACHT

Laten we ons verplaatsen in de tussenpersoon. De tussenpersoon heeft:

- **Mond:** Wat zegt hij? Welke woorden gebruikt hij vaak? Of juist niet?
- **Oren:** Wat hoort hij? Naar wie luistert hij?
- **Ogen:** Waar kijkt hij naar en waar let hij op?
- **Handen:** Wat maakt de tussenpersoon?
- **Voeten:** Waar beweegt de tussenpersoon naartoe?
- **Hart:** Waartoe/waarvoor doet hij dit?





TUSSENTAAL

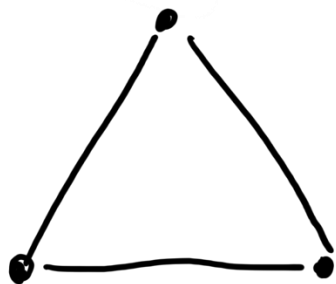
Tussenmentaal=Buitenkant-taal/relatietaal

Binnenkanttaal=individualistische bias

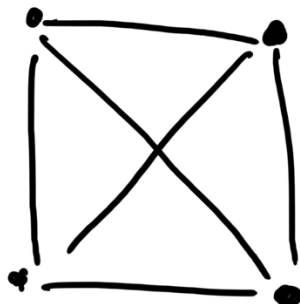
Grondhouding van waardering en respect voor en nieuwsgierigheid naar wat zich afspeelt tussen mensen

Stel je voor: je zit op een onbewoond eiland. Welke woorden kan je wel/niet gebruiken?

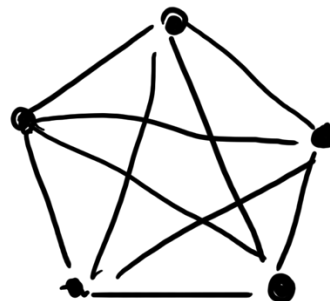
VERBINDINGEN IN BEELD



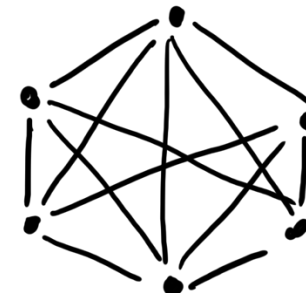
3 mensen
3 lijnen



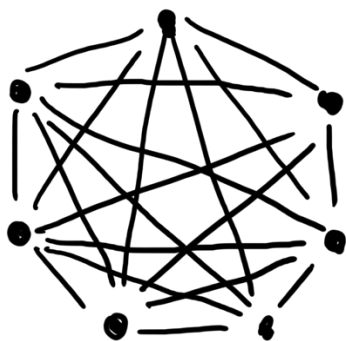
4 mensen
6 lijnen



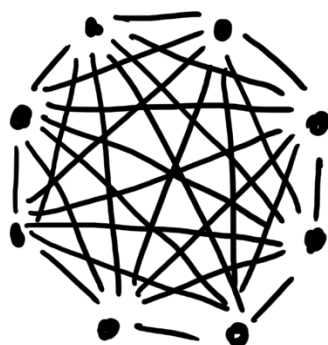
5 mensen
10 lijnen



6 mensen
15 lijnen



7 mensen
21 lijnen



8 mensen
28 lijnen

Wie komen aan tafel? En wie nog meer?

Hoe zijn ze verbonden?

Wie zijn blij? Wie niet?

Wie merkt er iets van? En wie nog meer?

Welke taal wordt gebruikt en welke gesprekken worden gevoerd?

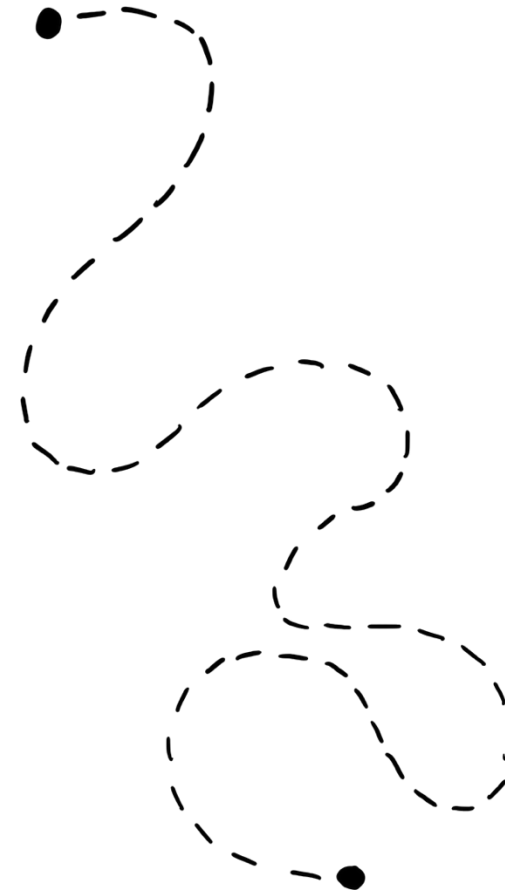
TUSSENVERHAAL

Het tussenverhaal is het verandernarratief van toen naar dan. Het verhaal van het ondertussen. Narratief is onze cultuur, hoe doen wij samen?

Angst ← → Hoop

Verlamming ← → Energie

De woorden heb je al, maar welk type veranderverhaal wil je vertellen?



VIJF TYPE VERANDERVERHALEN

1. Cultuurcreatie: gezamenlijk iets nieuws creëren
2. Culturele continuïteit: het goede bestendigen
3. Culturele heroriëntatie: terug naar de bedoeling
4. Culturele healing: genezen en gezond maken
5. Culturele transformatie: als het echt anders moet

En dat mag best tot de verbeelding spreken!

VOORBEELDEN

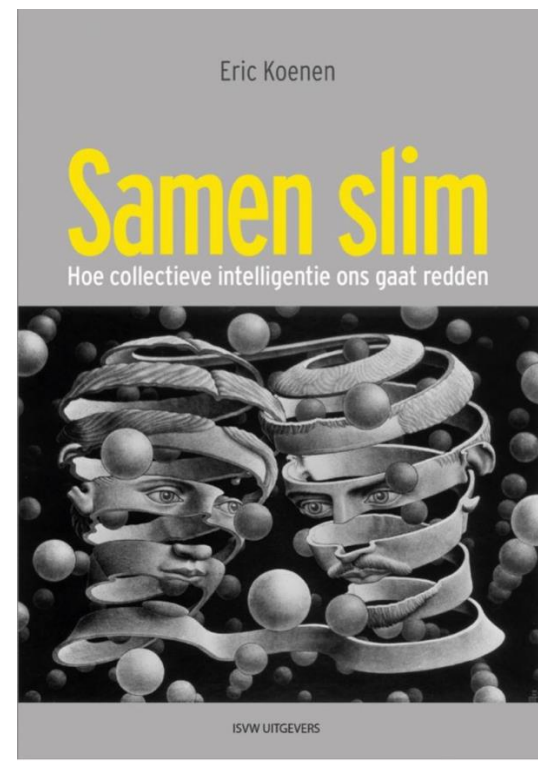
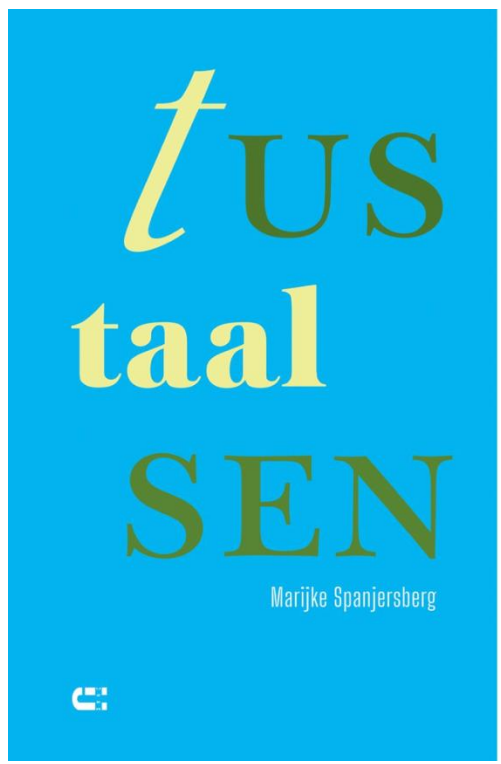
- 1. Cultuurcreatie: gezamenlijk iets nieuws creëren**
 - Pioniersverhaal: We zijn ontdekkingsreizigers in nieuw gebied.
 - Co-creatieverhaal: We bouwen dit huis samen, steen voor steen.
 - Startup-/garageverhaal: Met weinig middelen, maar veel ideeën, iets nieuws neerzetten.
- 2. Culturele continuïteit: het goede bestendigen**
 - Bewakers-van-het-vuur-verhaal: We dragen een kostbare vlam door de tijd heen.
 - Erfenis-/familiebedrijfverhaal: We staan op de schouders van degenen vóór ons.
 - Estafetteverhaal: Wij zijn de lopers die het stokje doorgeven, zonder het te laten vallen.
- 3. Culturele heroriëntatie: terug naar de bedoeling**
 - Terug-naar-de-bron-verhaal: We keren terug naar waarom we ooit begonnen zijn.
 - Pelgrimstochtverhaal: We leggen ballast af en zoeken weer de juiste richting.
 - Ontsleutelingsverhaal: We pellen de lagen af tot we de kern weer zien.
- 4. Culturele healing: genezen en gezond maken**
 - Herstel-na-crisis-verhaal: We erkennen de wonden en bouwen voorzichtig weer op.
 - Verzoeningsverhaal: We durven fouten te benoemen en relaties te herstellen.
 - Gezondheidsmetafoor: We versterken het immuunsysteem van de organisatie.
- 5. Culturele transformatie: als het echt anders moet**
 - Rups-naar-vlinder-verhaal: We worden iets anders dan we ooit zijn geweest.”
 - Feniks-uit-de-as-verhaal: We laten los wat niet meer werkt en herrijzen.”
 - Disruptie-/kantelpuntverhaal: We staan op een keerpunt en kiezen voor een nieuw speelveld.

TUSSENVORM

Wil je in beweging blijven, dan moet je er vorm aangeven.

- Je omgeving stuurt je gedrag: Visuele aanwijzingen in je omgeving maken de gewenste gewoonte vanzelfsprekend: je hoeft er minder aan te denken, omdat de omgeving je eraan herinnert.
- Visuele aanwijzingen in je omgeving zijn sterkere triggers dan goede voornemens: Een object in het zicht (poster van de bedoeling, een foto van een ritueel) werkt als prikkel: je brein koppelt dat beeld aan de verandering en het gewenste gedrag.
- Voortgang zien is motiverend op zichzelf: maak de voortgang zichtbaar. Wat is er al gedaan, wat is er sinds de vorige keer gedaan, wat moet nog gedaan worden.

INSPIRATIE





HET IS IN TUSSEN TIJD

Vragen/gedachten/presentatie ontvangen? Laat het me weten!

Monique.vanMeel@vng.nl